Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis Presbyteri, Scripturæ Selectæ

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

35. Consummatum est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Visual Library

contumeliis, & convitiis inceſſentes, nec offendimur contumeliis: verùm nihil aliud videre cupimus, quàm ſanitatem hominis per morbum indecora facientis. Quin & Medici veſtem ſæpè laceravit ægrotans: at non ideò à curâ deſtitit ille. Qui fit igitur, ut qui corporibus conſulunt, tanta utantur diligentia: nos animabus iſtorum pereuntibus ceſſemus, perinde quaſi exiſtimemus, nihil accidere grave, cùm membra noſtra putreſcunt? At non ita Paulus, ſed quomodo? *Quis,* inquit, *infirmatur, & non infirmor? Quis offenditur, & non uror ego?* 2. Cor. 11.

Hunc ignem tu quoque concipe: & ſi conſpexeris fratrem pereuntem; quamvis convitietur, quamvis vim & contumeliã inferat, quamvis verberet, quamvis minitetur, ſe futurum hoſtem, aut aliud quidlibet intentet, fac omnia perferas fortiter, ut illius lucrifacias ſalutem Si ille fiat inimicus, Deus tibi eſt amicus, magniſque in die illo bonis te remunerabitur. Utinam autem hæc donet Deus Sanctorum votis, ac precibus, ut & qui in errorem abducti ſunt, recuperentur ad ſalutem, & vos in hoc venatu voti compotes evadatis: & illi ipſi blaſphemi liberati ab impietate ſua, Chriſtum agnoſcant ab ipſis crucifixum, ut omnes uno animo, eodemque ore glorificemus Deũ, & Patrem Domini noſtri Jeſu Chriſti, cui gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

Conſummatum eſt. Joan. 19.

PUNCTUM XXXV.

Luc. 18. QUidni conſummatis jam omnibus, *quæ dicta ſunt per Prophetas de Filio hominis*, Filius hominis moriens proclamet: *Conſummatum eſt?*

Gen. 2. Vidit jam ille cuncta, quæ feceerat, meliora eſſe, quàm fecerat, perfectis jam, completiſque, & cælis, & terra, requieſcit *ab univerſo opere, quod patrarat.*

Hebr. 4. Ita Apoſtolus: *Et requievit Deus die ſeptima ab omnibus operibus ſuis.* Et de filio in-

A ſtiâ: *Conſummatus factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ.* Etenim moriendo (velut hîc pulchrè ait Rupertus) ſuum omne opus acri cum labore conſummavit. Rupert. de Trinit. c. 30.

Eccl. 38. En nunc *faber ferrarius*, qui totus *in calore fornacis* concertatus *cor ſuum* dedit *in conſummationem operum.*

En qualiter placuit Deo, *in diſpenſatione plenitudinis temporum, inſtaurare omnia in Chriſto*, vel Græcè, juxta Hieronymũ, Epheſ. 1. Hieron. ibid.

B *recapitulare aut in ſummam redigere omnia in Chriſto, quæ in cælis, & quæ in terra.* Quam lectionem elucidans: Et Oratores, inquit, in epilogis, vel ante epilogos in fine cauſarum, propter memoriam Judicum, & eorum, qui audière negotia, recordationem, id eſt, ἀνακεφαλαίωσιν ſolent facere, ut quæ prius latiùs diſputarant, brevi poſteà ſermone comprehendant, & uniuſquiſque recordari eorum incipiat, quæ In cruce Dominus omnia opera ſua recapitulavit.

C audivit. Senſus itaque in præſenti loco iſte eſt. Omnis diſpenſatio, quæ & ante mundum, & poſteà eſſe cœpit in mundo, tam inviſibilium, quàm viſibilium creaturarum, adventum Dei Filij pollicebatur. Quòd Adam, qui de Paradiſo ejectus eſt, per Salvatorẽ revocandus erat. Gen. 3. Quòd in fabricatione turris, linguarum unitas ſciſſa eſt, in Actibus Apoſtolorum por- Gen. 11. Act. 2.

D tendebat dona linguarum. Quòd Iſaac in typo Domini crucem ſuam ipſe portavit. Gen. 22. Quòd Samſon ſanctam comam nutriens, Dalilæ pauperis dilexit amplexus, & omnia cordis ſui ſecreta confeſſus eſt, Jud. 16. Salvatoris, & Eccleſiæ ex gentibus verè pauperis, & egenæ myſterium ſignificabat. In Cruce itaq; Domini, & in paſſione ejus recapitulata ſunt omnia, id eſt, univerſa in hac ἀνακεφαλαιώσει ſupputata.

E Quod ut manifeſtius fiat, quotidianæ conſuetudinis aliquod ponamus exemplum. Verbi cauſâ: Viginti denarios erogavi, rurſùm quinque, & alios quindecim, triginta quoque, & ter decies per diverſa tempora dedi. Hæc ſi in unum voluero ſupputare centenarij mihi numeri ſumma ſuccreſcit, & in uno numero habebo omnia, quæ antè deſcripſi. Sic itaque univerſa myſteria, & omnis diſpenſatio vetuſtatis, non ſolùm, quæ in terris,

ſed etiam quæ in cælis geſta eſt in Chriſti paſſione completur. Cùm enim ſemel mihi Chriſtus paſſus fuerit, & ſepultus, & reſurrexerit, & ad Patrē victor aſcenderit, non neceſſe habet veterem numerum, quia in vino omnia teneo. Diligenter attendite, quòd non ſolùm omnes hiſtoriæ Scripturarum, quas in terra geſtas Spiritus Sanctus enumerat, ſed etiam in cæleſtibus, quæ nobis occulta ſunt in Chriſti recapitulata paſſione teneantur. Hæc Hieronymus ſenſu planè genuino, ac ſublimi.

Theoph. ibidē.

Cui conſonat Theophylactus ibidem: Chriſtus enim (ait) eſt *verbum conſummans, & abbrevians in juſtitia.*

Arnold. Carnot. tract. de verb. Domini.

Nam quemadmodùm egregiè ait Arnoldus, jam benè diſpoſitis omnibus, & aſſignato in noviſſimis teſtamento gratiæ, & certæ ſpei regulis commendatis, ad intimandū, quòd nihil omninò deeſſet ad doctrinam, formamque juſtitiæ, Chriſtus intulit: *Conſummatum eſt*; conſummans (ſubdit) omnem legalium rationem hoſtiarum, & ultimā ænigmatibus antiquis manum imponens.

Gen. 6. Orig. hom. 2. in Gen.

Verus planè *Noë* quod eſt *requies*, per quem conſtitutâ Arcâ, & juxtà Originē, in Crucis cubito conſummatâ ſalvum factum eſt genus humanum, conſummataque eſt odoratiſſimi illius holocauſti plenitudo, ut diceret, *Conſummatum eſt.*

Lev. 8. Iſidor. Chald. Pagnin. Septuag. Pier. Val. Gloſſa.

Verus & Moyſes, qui *obtulit & arietem ſecundum in conſecrationem.* Iſidorus, *arietem ſcilicet conſecrationis.* Chaldæus, *arietem oblationum.* Pagninus, *arietem plenitudinum.* Septuaginta, *arietem expletionis.* Alij, *arietem conſummationis.* Gloſſa ibidē: Secundus nominatur, quia poſt agnū in cœna immolatum ſe ipſum obtulit.

Hebr. 10.

Et nunc maximè *una oblatione conſummavit in æternum ſanctificatos.* Etenim ſacrificio in Crucis ara peracto: *Ite*, inquit, *Miſſa eſt*; quod eſt: *Conſummatum eſt.*

Ioan. 17. Iuſtin. de agone Chriſti, c. 20.

Opus conſummavi, quod dediſti mihi, ut faciam. Proinde completis omnibus, quæ de adventu, nativitate, prædicatione, paſſione, & morte ſua ſanctis Patribus in figuris, & ænigmatibus fuerant præmonſtrata, atque à ſanctis vaticinia Prophetis; concludit dicens: *Conſummatum eſt*; hoc eſt, tam contemptibilis ortus, præſepis reclinato, ſtabuli diverſorium, Ægypti fuga, parentum ſubjectio, jejunij prolixitas, tentationum perpeſſio, peregrinationis decurſus, ſedula prædicatio, donatio ſanitatum, miraculorum oſtenſio, proditionis contemptus, irriſionum tolerantia, crucis ignominia, ac mortis acerbitas finem accepit, atque adeò humanæ redemptionis opus *conſummatum eſt.*

Hebr. 12.

O verum *conſummatorem, qui propoſito ſibi gaudio, ſuſtinuit crucem, confuſione contempta!*

Luc. 14.

De te, de te planè nemo dicat: *Iſte homo cœpit ædificare, & non potuit conſummare*; quia & ædificare cœpiſti, & conſummaſti. En ut Eccleſiæ, poſito fundamento, altitudo conſurgit, & ædificium *conſummatum eſt.*

Gen. 2. Epheſ. 32.

Porrò in Eccleſiæ typum *tulit* olim Deus unam *de coſtis ejus, & ædificavit*, &c. *Sacramentum hoc magnum eſt*, inquit Apoſtolus: *dico autem in Chriſto, & Eccleſia.* Audi hic: *Conſummatum eſt.*

Cant. 2. Pagnin. Auguſt. de ſymb. ad Catechum. tract. 2.

Ferculum fecit ſibi Rex Salomon. Thalamum ſponſarum fecit ſibi Rex Salomon. Sic ad Hebraïcum Pagninus: Aſcendat ergo, aſcendat Sponſus noſter thalami ſui lignum, (verba ſunt Auguſtini) aſcendit Sponſus noſter thalami ſui lectum, dormiat moriendo, aperiatur ejus latus, & Eccleſia prodeat virgo: ut quomodo Eva facta eſt ex latere Adæ dormientis; ita & Eccleſia formetur ex latere Chriſti in Cruce pendentis,

3. Eſdr. 6. Hebr. 7. Pſal. 118.

O Eccleſiæ ædificatorem, & conſummatorem! *Salmanaſarus ſubjecit* quidem *fundamenta domus Domini, quæ eſt in Ieruſalem, & exinde uſque nunc ædificatur, & non accepit conſummationem.* Nec mirum: quia Eccleſiæ Chriſti fundamenta fecerat quidem naturæ lex: ſcripta verò opus cœpit evehere, ſed nec perfecit, nec conſummavit, quia *nihil ad perfectum adducit lex.* Chriſtus ſolùm dicere potuit: *Omnis conſummationis vidi finem*; & *conſummatum eſt.*

Zach. 4. Hebr.

Verus ſcilicet Zorobabel (*alienus à cōfuſione*, quòd non potuerit *conſummare*) cujus *manus fundaverunt eam, & conſummabunt eam.*

Nec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A Nec Eccleſiæ ædificium ſolùm perfecit, & conſummavit, ſed & illius hoſtem, ne ædificatam deſtrueret, ſuperavit. Nunc planè *finitus eſt pulvis, & conſummatus eſt miſer.* Nunc *Princeps hujus mundi* ejectus eſt *foras.* Nunc conſummata eſt *prævaricatio, & finem* accepit *peccatum.* Unde Auguſtinus: Et quis dicere poterat, peccatum conſummatum eſſe, niſi qui, ut peccatũ deleret, conſummatus eſt.

Iſa. 16. Ioan. 12. Dan. 9. Auguſt.

B Nimirùm conſummatio ſermonũ ipſe eſt: quod enim promiſit, perfecit. *Iota unum, aut unus apex non præteribit à lege, donec omnia fiant.* Jota (inquit ibi pulchrè Theophylactus) rectum eſt lignum, & apex tranſverſum: quo ſenſu dicit, quòd ea, quæ de Cruce dicta ſunt, implebuntur. Nec myſterio vacat, quòd apex, & jota *Thau* literam componat, quæ Latina interpretatione juxta Ambroſium ſignificat, *conſummavit.* Conſummata ſunt, inquit, omnia, eò quòd aſſumptæ mortalitatis impletum eſt omne myſterium.

Matth. 5. Theoph. Ambroſ. ſer. 22. in Pſ. 118. Et in Luc. lib. 10. c. 33.

C Is ergo verè dicere poterat: *Curſum conſummavi, fidem ſervavi.* Conſummatũ eſt enim certamen obedientiæ (ſic ibidem Rupertus) peractum eſt, ad ſummam curſus perventum eſt: nunc demum gloriæ, & honoris corona ſuper eſt.

2. Tim. 4. Rupert. ibid.

D Felix, qui cum Chriſto conſummatore curſum conſummat. Felix, qui cum Chriſto, qui eſt α, & ω, principium, & finis, ad finem pervadit. Bernardus: Sicut caput noſtrum pro peccatis noſtris acerbitatem ſuſtinens paſſionis, uſque ad cõſummationem, id eſt, uſque ad perfectionem omnium Scripturarum, quæ de ipſo erant, perſeveravit patienter: ita & nos, ſi hujus capitis membra eſſe volumus, in omnibus adverſitatibus noſtris virtutẽ perſeverantiæ conſervemus, ut ad finem omnium paſſionum noſtrarum, ipſo benigno Jeſu duce venientes, cum ipſo confidenter poſſimus dicere: *Conſummatum eſt;* hoc eſt, tuo adjutorio, non mea virtute, bonũ certamen certavi, curſum conſummavi, fidem ſervavi.

Bern. lib. de Paſſ. c. 14. Perſeverandũ cum Chriſto in bonorum operum ſtudio.

E Planè ut membra capiti reſpondemus, ſi perſeverantiam retinemus. *Caput ejus aurum optimum; pedes ejus ſuper baſes aureas.* En ut initium reſpondes fini, & finis initio. Non ſic ſtatua illa, non ſic, quæ caput habebat aureum, at pedes ex luto. Heu! quot, cum ſpiritu cœperint, carne conſumuntur!

Cant. 5. Perſeverantia facit nos capiti noſtro ſimiles. Dan. 2.

Optimè Euſebius Emiſſenus: Spes noſtræ omnes in conſummatione, atque in fine conſiſtunt. Vulgatum eſt illud Hieronymi: Non quæruntur in Chriſtianis initia, ſed fines. Et eodem ſenſu Gregorius: Incaſſum bonum agitur, ſi ante vitæ terminum deſeratur.

Euſeb. Emiſſ. homil. 5. ad Monachos. Hieron. Greg. 1. Mor. c. 40.

Ut perfectam docuit perſeverantiam Salvator! *Deſcendat nunc de Cruce,* aiebant, *& credimus illi.* Ideò quia ſum Chriſtus, dicebat pro Chriſto Bernardus, non deſcendam de Cruce, ut homines doceam in fine debere firmiores, & conſtantiores in ſublimi perfectionis, quò aſcenderunt, permanere, & in Cruce, quam in toto vitæ decurſu ſuſceperunt, perſeverare.

Matth. 27. Bern. ſer. 1. de Reſur.

En verè in Cruce Deus Terminus, non ille qui falſa à Romanis religione colebatur, ſed qui à Chriſtianis cultoribus veraciter adoretur, quòd & initium humanæ ſaluti dederit, ſupremamque manũ operi, terminumque poſuerit: nam cùm dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.

Aug. lib. 7. de civit. Dei, c. 7.

Puncto coronidem faciat Auguſtinus, hunc in modum Chriſtum alloquens: Dixiſti, Domine: *Conſummatum eſt.* Conſummata enim ſunt vaticinia Prophetarum, figuræ hoſtiarum, acerbitas, & diverſitas pœnarũ, emendatio culparũ, *Cõſumetur nequitia peccatorũ, & diriges juſtum.*

Aug. ſerm. de Paſſ.

Felix (ſubdit ad mores) cui poteſt dicere cum Jeſu: *Conſummatum eſt;* cum Jeſu, qui eſt α, & ω, & ſermonum conſummatio. Concludit: Non eſt præmium in inchoatione, ſed in conſummatione. Nõ datur denarius incipientibus, ſed finientibus, & corona non currentibus, ſed pervenientibus. Inchoa igitur pœnitentiam, & conſumma, ut ad crucem, ſicut Chriſtus, ſicut Latro curras ad pœnitentiam, non deſcendas de cruce, ut ſalutem conſequaris perſeverantia.

Neminem audiamus, Fratres (adnectamus Auguſtino Bernardum) non carnem, & ſanguinem, non ſpiritum quemlibet diſceſſum à cruce ſuadentem: perſiſtamus in cruce, moriamur in cruce.

Bern. ſer. 1. Paſch.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN